

Översättning: Berättelser från Cassette 2

Jag vet inte vad mer du vill veta. Det här är kassett 2, en fortsättning med Helen och Francis Johnson, Maureen och Eloy. Kassett 2, sida 1. När din svärfar ritade och byggde det här huset, hur skiljde det sig från andra hus som var 15, 20 eller 30 år äldre? Du sa att de fortfarande hade utedass, men att ni hade ett badkar på den tiden.

Ja, jo, när de gamla husen flyttades bak dit, annars badade vi i... vi hade ett litet utekök, jag menar en liten hall. Ja, något sådant, där de hade ett badkar som vi badade i. Och de var tvungna att värma vattnet på spisen. Och mor hade ett fotogenkök där ute som hon kunde laga mat på när det var för varmt att ha kolspisen igång på sommaren. Vi hade en kolspis i vardagsrummet, och övervåningen var inte uppvärmd, men jag tror det fanns ett galler som lät lite värme stiga upp. Och mor berättade om hur de gick upp klockan fyra.

De hade nämligen särskilda dagar för olika saker, och måndag var tvättdag. Det var brukligt på den tiden. Så de gick upp klockan fyra, och far vred på hjulet på tvättmaskinen och mangeln och sådant medan hon fixade med resten av tvätten. Och de hade en kopparkittel som de absolut skulle koka kläderna i, du vet, lakan och handdukar och sådant.

Så ni var små flickor och de hade en tvättmaskin?

Ja, men inte elektrisk då.

De vevade den för hand?

De vevade den för hand. Och de gick upp klockan fyra och gjorde klart tvätten innan far gick till jobbet. Sen kunde mor väcka oss barn. Ser du? Det var långa dagar då.

Ja, det var det. Så de flesta husen hade den här rutinen då, eller hur?

Ja, alla tvättade på måndagar. Och sen strök de på tisdagar och lagade kläder och sådant. Och sen, jag vet inte, på lördagar bakade de för helgen, och mor bakade sex stora limpor bröd tre gånger i veckan. Och kanske andra saker också, men jag menar, hon hade alltid de där limporna.

Var det rågbröd eller vete?

Det var vete. Men under första världskriget var vi tvungna att använda andra sorters säd, och jag vet inte vad det var för sort, men brödet blev helt fult. Och mor sa: "Det här kan vi inte äta." Men för att få det vita mjölet var man tvungen att ta det andra också. Vi hade, jag vet inte vad det var för säd, men det blev liksom lila-brunt, och det var hemskt. Det gick säkert bra att äta, men hon gillade inte hur det såg ut. Mor var en duktig kock. Och när hon... jag vet. Vi kom hem från skolan och fick en jättestor skiva av hennes hembakade bröd. Bröd och smör.

Gick ni hem på lunch och allt?

Nej, alltså, från grundskolan gjorde vi det, men inte från... jo, från gymnasiet, för vi hoppade över vår håltimme, jag menar vår studietimme. Vi gav upp studietimmen så att vi kunde få två timmar för lunch. Så vi gick hem och tillbaka. Det är därför vi fortfarande är friska. En mil (engelska "mile", ca 1,6 km). Så vi gick sex-sju kilometer om dagen. I alla väder. I alla väder. Nu blir barnen skjutsade i bilar. Ja. Avlämnade. Det är därför de inte är lika friska.

Så då fick ni en stor brödskiva, och var det vete, sa du, eller råg? Hade ni aldrig råg?

Oftast vete. Med hemgjord sylt eller något, jag vet inte, innan far kom hem från jobbet. Och sen åt vi det direkt efter att han kommit hem från skolan, och sen kunde vi äta kvällsmat en timme eller två senare, förstår du. Och sen hade vi alltid, på vintern, alltid en tunna äpplen i källaren. De kallade dem "cellars" då eftersom de inte var inredda som de är nu. Saker höll sig svala där nere, och mor hade alla sina konserver där, och de förvarade potatis för vintern och sådant där nere.

Fanns det en källare under det gamla huset när ni flyttade?

Ja. Det var en källare. Ja, eller nej, när de flyttade tillbaka dit så blev den cementerad, och de hade ett badrum där nere. Så de flyttade det gamla huset och sängen dit och började gräva ut den. Sen hade de VVS-faciliteter där bak innan det här byggdes, medan det här höll på att byggas. För det här var en process på ungefär två år eftersom far gjorde så mycket av arbetet själv, förstår du. Och när han var utan arbete jobbade han här.

Så vem grävde källaren åt honom?

Åh, sådant var han tvungen att leja ut. Och elarbeten och VVS och sådant. Och han hade hjälp med att resa stommen åt oss, men han gjorde allt snickeriarbete och la golven och sådant. Och vi flyttade in på våren 1916.

1916. Och då hade ni badkar och dusch också?

Nej, ingen dusch då, nej. Vi byggde en till... Åh, du frågade om det här var som de andra husen? Det här är typiskt för husen som byggdes då. Ett stort fyrkantigt hus för att det var mest ekonomiskt. Man kunde ha hela bottenvåningen och sen fyra sovrum och badrum på övervåningen.

Och sen skulle han bygga ett skafferi ("pantry") för många hus hade sådana. Och vi hade en diskho i skafferiet och massor av skåp. Men mor sa: "Åh, jag vill hellre ha ett syrum", för hon sydde åt oss alla barnen, även åt pojkarna, du vet. Och deras kläder var tvungna att vara... deras små ryska blusar och knäbyxor skulle stärkas och strykas, märk väl. Nu kastar folk bara in allt i tvättmaskinen och torktumblaren och sen är det klart. Men det var vad hon var tvungen att göra. Det var ett dygnet runt-jobb att ta hand om en familj.

Men det ströks aldrig något samma dag som ni tvättade?

Nej, nej. Man var tvungen att fukta allt och sen stryka det. De var tvungna att hänga ut dem på tork, sen stänkte man dem med vatten och la dem i en korg för att stryka nästa dag. För då spred sig fukten i dem. Och gjorde dem precis rätt för strykning. Och allt ströks, även handdukar. Och linne, och hon älskade att stryka. Och senare, när pojkarna började bära vita skjortor, kunde hon ha upp till tolv skjortor att stryka. Men hon sa: "Jag älskar att stryka skjortor", men det gjorde inte jag. Och linne, linnedukar och servetter, det älskade hon att stryka.

I alla fall, för att gå tillbaka till skafferiet, det blev syrummet. Far sa: "Du kan få både skafferiet och syrummet." Så så blev det. Han byggde det där lilla rummet som hennes syrum. Och senare har vi haft det som en garderob. Och vi tog upp en dörr mellan det rummet, du kan se den, och gjorde ett till komplett badrum där bak. Det var när mor hade så svår artrit, när hon blev äldre. Vi tänkte att hon bara skulle behöva gå upp på natten, och slippa gå upp på dagen om vi hade ett badrum här nere. Och så vi ville göra det. Men hon ville inte, för hon ville inte att hennes syrum skulle bli förstört. Och vi ville inte att det skulle öppnas in mot köket.

Sydde hon fortfarande på den tiden?

Nej, och till slut sa jag: "Men mor, det hjälper inte om du måste gå ut i köket om du någonsin behöver använda det här som sovrum." Men, du vet, hon tänkte... Och sen sa hon: "Åh, ni får göra som ni vill, för jag syr ändå inte längre." Då sydde jag åt henne istället.

Sen fanns det verandor på framsidan, du vet, man hade en stor veranda med en gungsoffa i änden, och stolar med överdrag på, och man kunde sitta ute på verandan. Men det kan man inte göra här nu. Med all trafik är det inte roligt där ute. Så jag tänkte, åh, jag bodde här ensam då ett bra tag. Och jag tänkte att jag skulle vilja bygga in en del av verandan och bli av med den. Men jag tänkte att det var fånigt när jag var ensam.

Men när Helen flyttade tillbaka hit med sin flygel, stereo och ett helt eget bibliotek, så sa jag: "Det här ska vi göra." Så vi tog ut de tredelade fönstren på framsidan och byggde ut på verandan. Och de putsade utsidan precis som resten av huset, så det ser ut som att det alltid varit så.

Åh, så det var en öppen veranda där förut. Vi använde den som folk använder uteplatser nu, för det fanns inte den trafiken då. Och de vuxna satt där ute, och när vår morbror från Davenport kom över med sin familj en sommarkväll satt vi alla där ute. Och hemma hos dem satt vi också på verandan – ingen luftkonditionering på den tiden, och det var svalare. Det är inte lika storslaget som det är nu. Och sen höll jag på med en trasmatta där, och jag kan låta den ligga där. Den är inte i vägen. Och det var bara tredelade fönster där, ser du, och allt vi gjorde var att ta ut dem, för de sa att det skulle förstöra husets struktur om man tog ut alltihop. Jag tänkte att de kanske kunde ta bort väggen ända ut till kanten, men han sa att om de började ta bort väggen kunde de få strukturella problem. Så det fungerar bra, för jag har bokhyllorna där borta, de med skivor i, och de stora böckerna.

Så du ärvde några idéer från din pappa då?

Mm-hmm. Gjorde ritningar.

Hon gjorde den här. Jag gjorde den i Colorado en gång, för jag ville ha skåp och jag kunde inte hitta den sorten jag ville ha. Så jag gick till gymnasiet och gick träslöjdskurser.

Byggde du hela själv?

Jo, slöjdläraren på skolan där jag undervisade visade mig hur man gör lådorna. Och de här lådorna köpte jag på Montgomery Wards och var tvungen att kapa ner dem och bygga på dem för att de skulle passa. Men jag gjorde allt det strukturella.

Tog du med dem från Colorado Springs?

Ja. Och när jag skrev till Frances sa jag: "Ska jag ta med dem hem?" Och hon sa: "Ja, självklart, när du har gjort dem själv." Men du vet, när far kom ut dit efter att jag hade gjort dem, sa hon: "Jag förväntade mig att han skulle säga: 'Åh, har du verkligen gjort allt det där själv?'" Men han var inte sådan, han öppnade lådorna och sånt. Och sen sa han: "Ja, du vet, du borde ha fasat de här dörrarna." Mor såg min slokörade min och sa: "Men tycker du inte att det är ganska bra gjort av henne?" Och han sa: "Jo." Men han sa att han bara visade henne hur hon kunde göra det bättre. Det var hans ärliga åsikt. Den är i sex sektioner, så den kan tas isär.

Åh, och jag måste berätta om när de blev äldre, hur mor kviltade, och hon satte upp en... se, de där två sofforna ("love seats") var mina, och jag tog med dem hem. Och hon kunde ställa en kviltram där, så den inte var i vägen. Och hon kviltade sina egna täcken. Och hennes ögon var... innan hennes ögon blev så dåliga, så hade hon ungefär ett halvt dussin nålar instuckna här. Ett dussin. Och far hade riktigt bra syn. Han kom och trädde alla de där nålarna så att hon inte behövde stanna för att trä nålen. Hon tog en, och sen kom han för att se hur många som var kvar utan tråd. Och när hon var nere på en eller två, började han trä alla nålarna åt henne igen.

Han hade bra syn?

Ja, han använde inte glasögon regelbundet alls. Han använde dem till slut för att läsa.

Gjorde han?

Men man kan se här, han har inga glasögon på sig. Och det var så han såg ut för det mesta. Han såg inte ut som sin ålder heller. Han är en stilig man, eller hur?

Så, byggdes det andra hus samtidigt på 23rd Avenue?

Bortom det, och tvärsöver här, ja, tvärsöver här är de mer från vår tid. Jag förstår. För de började byggas först. Och det här var fortfarande en betesmark på andra sidan 14th Street. Två hus här då. Och sen var det en betesmark. Och bortom det, där Morgan Park ligger, det var bara skog. Och vi gick ut dit och rullade nerför kullarna i löven på hösten, du vet, för att höra dem prassla. Sen kunde vi ta med kälkar och skidor ut dit och åka i backarna. Det var verkligen underbart.

Var det svåra tider under första världskriget att få jobb för din pappa?

Jag antar det. Jag antar det. Eller nej. För de byggde då och gjorde saker för kriget. För det här huset byggdes då, och en svensk vän till honom här borta på 13th Street – för det var utbyggt där då – sa: "Varför hyr du inte ut det här?" Så kunde vi fortsätta bo där och tjäna mycket pengar. Inte jättemycket, men jag menar för den tiden. Så far berättade för mor vad han hade sagt, och mor började gråta. Och han sa: "Oroa dig inte, vi gör det inte." Och så sa han till den andra killen: "Nej, hon har sett fram emot det här huset." Och hon kunde inte låta någon annan bo här. Så ingen annan har någonsin bott här uppe utom vi.

Så vi hyrde ut det lilla huset under kriget. Men det hände faktiskt att många familjer gjorde så under depressionen. De hyrde ut ett hus i fem, tio år. Det är en märklig tanke, man bygger något nytt åt sig själv och sen hyr man ut det till en främling. Men man ser att mor såg fram emot det här nya hemmet. Precis som de ville ha det på den tiden. Och jag förstår att hon inte ville låta någon annan komma in här.

Och sen fortsatte du att arbeta som snickare. Och du gick på gymnasiet och sen vidare till...

Och jag gick två år på Augustana. Och sen undervisade jag i tre år för att tjäna lite pengar. Och sen gick jag på University of Michigan. Och tog examen där 1927. Sen tog jag examen från gymnasiet 1920. Och gick på "Augie" (Augustana). Yngst i sin familj, jag menar yngst i sin klass. Och var valedictorian (den med bäst betyg som håller tal) i sin klass. Tja, jag vet inte om jag var yngst, jag var bland de yngsta. Jag sa det, bland de yngsta.

Och sen, tja, det var för att jag hoppade över en klass borta på Garfield. Sen gick jag till... Sen undervisade jag i Winnetka när jag tog examen från Michigan, i två år. En förort till Chicago. Där jag fick gå på operor och konserter och allt i Chicago, du vet. För jag var så intresserad av musik. Jag sjöng i en kör i Michigan och fick gå på alla konserter då. Och höra mycket då. Så då ville jag gå, jag tänkte att min idé var att...

Var i Michigan undervisade du?

Jag undervisade inte i Michigan, nej. Jag skrev på ett kontrakt för att undervisa. För att undervisa i historia och franska, tror jag. Och sen fick jag den här chansen att åka till Winnetka. Och jag tyckte att det var en större möjlighet. Det andra var en liten stad. Och jag var inte säker, jag hade inte varit i Frankrike då. Och jag tyckte inte att jag borde undervisa i franska utan att ha varit i Frankrike. Fast jag hade tillräckligt med poäng för att undervisa i det.

Så då åkte jag till Winnetka. Och min husmor i Michigan sa... jag sa: "Vad ska jag göra?" när jag fick det här beskedet om att komma. Och jag sa: "Jag har redan skrivit på det andra kontraktet." Och hon sa: "Tja, det är fortfarande tre månader kvar innan skolan börjar till hösten. Så om du får det andra jobbet kan du dra dig ur det där." Så det gjorde jag.

Sen stannade jag där i två år och min idé var att jag ville resa så gärna och jag hade inga pengar. Så jag tänkte att när man bor på en plats lär man känna den bättre än

som turist. Så jag tänkte att det är så jag ska se landet nu. Jag stannar två år på varje ställe. Så jag åkte ut till Colorado sen i två år. Och jag stannade i två år. Tja, vid det laget kom depressionen. Ser du, det var hösten 1929 jag åkte tillbaka. Och min rektor sa: "Varför vill du byta vartannat år? För ganska snart, oavsett hur bra dina rekommendationer är, kommer de att säga att du inte stannar tillräckligt länge för att bidra till systemet." Han sa: "Varför reser du inte på sommaren istället?"

Och du kunde inte få någon tjänsteår ("seniority")?

Ja, precis. Och jag är glad att jag stannade för min pension är riktigt bra nu.

Räknade de tjänsteår så långt tillbaka? Var det en stor grej på 20-talet? Att stanna på ett ställe?

Ja.

Hade de "tenure" (fast anställning/skyddad tjänst) då?

Jag vet inte om de hade tenure då eller inte. Jo. Men hur som helst, jag var lycklig där. Man letade inte efter tenure. Man ville inte ha det. Om man undervisade i två år och var tillfredsställande, då fick man tenure och kunde ha jobbet så länge man ville.

Bara i två år?

Idag, ja, man har en slags provanställning de första två åren. Och sen om man fick sitt kontrakt det tredje året kunde man behålla jobbet så länge man ville. Idag är det hemskt. De ger dem "pink slips" (varsel om uppsägning) och sen kanske de anställer dem igen, även om de har tenure. Jag tycker det är hemskt. Tja, det beror på att de har skurit ner, du vet, på grund av brist på pengar. Och om de inte meddelar dem tre månader innan skolan slutar kan de inte låta dem gå. Så de måste meddela dem runt mars, förstår du. Februari eller mars. Så de kallar det "pink slipping". Och sen blir vissa återanställda.

Nu, min systers sondotter som undervisar hörselskadade, hon fick ett jobb här i Moline efter att hon tagit examen från Illinois State i det programmet. Och varje år fick hon en pink slip. Till och med tredje året när hon hade tenure. Tja, hon fick det här jobbet nere i Parsons, Kansas. Och hon säger: "Jag tänker inte krångla med Illinois längre", för hon fick spendera sitt påsklov med att springa runt och leta jobb igen. Och sen anställde de henne igen. Och det är inte roligt.

Men om hon flyttar till ett annat skoldistrikt, eller jag menar en annan stat, förlorar hon väl sina tjänsteår?

Ja, men hon är... nu är det här hennes tredje år där nere och hon har aldrig haft några problem. Hon har fått sitt kontrakt tillbaka utan problem varje år. Och de är snälla mot henne. De gör allt. Och när de kallade ner henne dit för intervju, ja, då betalade de hälften av hennes flygresor, de inkvarterade henne för en natt och de bjöd henne på mat. Och hon besökte skolan nästa dag och de körde henne tillbaka till flygplatsen. Det var underbart. Det gör de inte i Illinois.

Tja, hon var på intervju i närheten av Chicago ett år och hon trivdes ganska bra där uppe. Men de ringde hem till henne och hennes far sa att hon var där uppe på intervju och att det var påsklov. Och det var flera... innan hon åkte till Kansas. Och de sa: "Åh, låt henne inte skriva på ett kontrakt. Vi kommer att ha tillräckligt med elever för två lärare." Förstår du, det första året visste hon att det bara var för ett år eftersom en kvinna som hade tjänsten var tjänstledig ett år för graviditet. Hon skulle ha barn. Så hon visste att det var för ett år. Men sen hade de tillräckligt. Sen var hon på intervju och de sa att de skulle ha tillräckligt för två lärare. Så hon kan... vi kommer att anställa henne igen. Och så hon fortsatte inte med det där längre. Och sen nästa år hände samma sak. Så till slut, de var så snälla där nere mot henne att hon tog det jobbet. Och hon hade lite hemlängtan först, men hon har anpassat sig. Och tänk dig, hon undervisar hörselskadade förskolebarn. Och dagis nu också, tror jag.

I ditt fall nu, du gick också på Augustana.

Jag gick på Augustana i två år. Och vid det laget fick jag ett jobb. Och sen höll Helen på med det här resandet och jag var tvungen att hänga på också. Så vi reste på somrarna. Och så fick jag mina sista två år genom att gå sommarskola på Augustana, lite kvällsskola. Och jag gick sex vintrar i rad på lördagsklasser vid University of Iowa och tog min examen där. Men jag slutade inte undervisa då. Jag bara fortsatte undervisa och gick lördagsklasser medan jag undervisade på vintern.

Och, ja, hon gjorde det för när jag undervisade i Winnetka sa ett par av mina vänner där: "Åh, de har ett rese-gille i Chicago som har en prisvärd resa till Europa i sex veckor." Man var tvungen att åka båt då. Och det var för unga människor, yrkesverksamma, du vet, och universitetsstudenter som inte hade pengarna men ville göra "the grand tour". Och så frågade de om inte jag ville följa med. Så Helen skrev hem. Och jag sa... och så skrev Francis tillbaka och sa: "Åh, kan jag också följa med?" Ja. Så hon åkte. Och vid det laget blev den andra vännens mormor sjuk och hon ville inte lämna sin mamma ensam med henne. Så hon följde inte med. Men vi åkte i alla fall på resan. Och det var 1931. Under depressionen. Så efter det hade jag inte tillräckligt med pengar för att både resa bort till skolan och resa i världen. Så jag fick resten av min utbildning bit för bit.

Och du betalade för din egen utbildning.

Jag betalade tillbaka pappa utan ränta. Och jag tecknade en försäkring hos en vän i kyrkan. Och pappa sa: "Tja, det minsta vi kan göra är att begrava dig. Du behöver inte göra det där." Men jag tänkte att om jag är skyldig pengar är det bäst att jag tecknar en försäkring. Och här är jag, fortfarande vid liv. Men jag tyckte inte det var rättvist att jag åkte till Michigan när jag kunde ha läst klart på "Augie". Men jag ville ha upplevelsen av att vara hemifrån i skolan i Michigan.

Insisterade han på att du skulle gå på Augie?

Nej. Det var din egen idé att... Rektorn på vårt gymnasium tog examen från Michigan. Och en annan vän, en advokat, hade tagit examen från juridiklinjen där. Och det ansågs vara ett mycket utmärkt universitet.

Hur mycket mer kostade det att gå på universitetet?

Tja, jag kunde klara mig på 1 000 dollar om året inklusive mat och logi då. Och jag fick ett stipendium och sen var själva undervisningsavgiften ("tuition") inte särskilt hög eftersom jag kunde bo hemma, se, han fick rum och mat gratis. Men i undervisningsavgift tror jag inte det var mycket mer än 100 dollar för hela året kanske. Och sen var dina böcker inte lika dyra som nu. Herregud, den här Scott som ska gå på Blackhawk, hans böcker kostar ungefär 200 dollar för en termin. Bara på Scott Community College. Givetvis. Folk tjänar mer pengar nu. Det är jämförbart. Men är det möjligt för en student som på din tid – du kunde jobba under sommaren och betala för det mesta av undervisningen. Men skulle det fungera idag att betala undervisning, till exempel det jag sa, 8 000 dollar?

Jag jobbade på lördagar i varuhuset för jag blev inbjuden till en studentförening ("sorority") där uppe och jag tänkte, tja, jag kan åtminstone tjäna ihop till det, du vet. 100 dollar under sommaren. Åh nej, gjorde jag det? Jag vet inte. När jag kom till college och jobbade på New York Store på kontoret tjänade jag mer för jag tänkte, tja, nu måste jag jobba, jag kan inte vara hemma. På den tiden fick tonåringar inte jobb på samma sätt som de får nu. Så jag jobbade inte och jag fick inget jobb. Du försökte inte få ett jobb. Tonåringar stannade bara hemma och hjälpte sina mammor. Nu skaffar alla tonåringar jobb så fort de kan. Så de vet inte vad jag är längre.

Vår Scott på Kmart, han hörde något i högtalarsystemet om ett jobb. Han gick och kollade upp det när han precis hade fyllt 16, redo att börja gymnasiet. Och han har haft jobbet ända sedan dess under sitt näst sista och sista år på gymnasiet och nu under sina två år på Blackhawk. Han har haft det där deltidsjobbet på Kmart och det har varit underbart. Och de betalar honom 4,25 dollar i timmen. Det är mer än minimilönen. De frågade honom till och med om han ville lära sig att bli chef. Han sa: "Nej, jag måste gå på college." Det är nödvändigt.

Så ni var båda i läraryrket då.

Det var ungefär det bästa man kunde bli förutom sekreterare. Jag var inte intresserad av kontorsarbete som maskinskrivning och sådant. Jag var intresserad av att arbeta med människor. Jag har aldrig ångrat det.

Och du tillbringade hur många år ute i Colorado?

Ungefär 51. Jag gick i pension när jag var... Nej, nej, nej. Jag undervisade i 36 år där ute och jag undervisade i 6 år och bodde där ute tills jag kom tillbaka hit nu. Och hon bodde kvar i flera år efter att hon gått i pension. Hon gick i pension fyra år tidigare än hon var tvungen. Men jag bodde där ute i ungefär 16 år, tror jag, efter att jag gått i pension. Så jag hade det bra där ute också. Men jag jobbade även då. De frågade mig när intendenten för ett historiskt hus dog och de sa att när någon rekommenderade mig tänkte de att jag kunde vara bra. Så jag jobbade där och vad fick jag det första året jag var där? Ungefär en och en halv dollar i timmen. Men jag hade läst mycket om antikviteter ändå och sen lärde jag mig mycket och jag lärde mig en del till och med av folk som kom in och lade till saker och jag läste mer så jag lärde mig massor och det var kul. Och sen på våren och hösten innan det öppnade tog vi ibland emot skolgrupper som ville gå, och sen satt jag barnvakt åt folk och jag tjänade pengar på det sättet för att resa också. När de åkte på semester ville de inte lämna sitt hem utan att någon var där. Nej, nuförtiden vet du varför hus blir bestulna.

Så jag gjorde det. Så jag är villig att göra vad som helst och hon säger: "Jag önskar att jag fick Medicare" (amerikansk sjukförsäkring för äldre), du vet, och jag har Medicare men det har inte hon. Jag betalar för läkarbiten men jag har inte sjukhusvistelse och Medicare.

Hur många år undervisade du då?

41.

Varför har du inte Medicare?

Jag gick i pension ett par år innan jag var tvungen men jag har aldrig arbetat under Social Security (motsvarande allmän pension), så allt jag har är min lärarpension och allt annat jag investerat.

Vad sägs om Social Security?

Vissa stater har båda och vissa stater har bara en. Colorado hade bara lärarnas och Illinois hade bara lärarnas pension. Iowa hade båda. Hon jobbade tillräckligt för att få Medicare för alla födda efter 1902 kunde inte få det om man inte arbetat under Social Security. Ser du, jag var bara ett år så jag behövde inte jobba mer än tre kvartal och hon skulle behöva jobba mer för hon var född 1905, hon skulle ha behövt jobba nio kvartal och jag kunde jobba tre kvartal och resa ett annat kvartal, förstår du, och ändå klara det. Åh, jag planerade. Allt var planerat. Mer eller mindre har du gått på vatten. Ja. Och nu kan vi leva bekvämt och vi behöver inte oro oss för ekonomin. Och här har du vandrarhemmet och vi kan resa så mycket vi vill och nu skulle jag ändå inte resa utomlands på grund av all otrygghet. Och jag är glad att vi gjorde så mycket som vi gjorde. Du kan ta en titt på kartan när du är klar här.

Hur var det med dina föräldrar? Tog de någon semester som du visste om?

Nej för de packade inte in barn i en stationsvagn och reste över hela landet på den tiden så mycket som jag sa i grannskapet. Vi hade grannskapspicknickar där de gick ut till... mor jobbade hela dagen med att planera mat dagen innan och sen tog de ut den och åt den i parken och på vintern träffades de på kvällarna och kanske spelade lite kort eller pratade och barnen lekte lekar och gjorde godis eller popcorn, du vet, sådana saker. Nu följde far med oss till överallt i östern men mor ville inte följa med. Hon gillade att vara hemma men far följde med oss och sen följde de med mig flera gånger ut till Colorado medan Helen bodde där ute. Ja, mor hade inget emot att åka om hon kunde åka och stanna på ett ställe, men hon ville inte resa runt varje dag.

Så hon kom ut och hälsade på dig då?

Åh ja, hon var ute ganska många gånger. Ja, och sen den här fastern, den här fastern, frun till hans bror i Colorado. Och sen på sommaren körde Francis ut med dem så de var där ute mycket och mor gillade det på det sättet för då kunde hon ha sängen i ett par veckor där ute, förstår du, och slippa resa. För hon kunde stanna på ett ställe. Hon kände sig lugn och behövde inte packa en resväska. Ja, precis.

Du nämnde planen som familjen hade under de tidiga åren, ni tvättade på måndagar, kände du det hela livet igenom?

Åh, här är något intressant om pappa också. När vi åkte då, den första tvättmaskinen, den elektriska tvättmaskinen de hade var en tvättmaskin med en mangelcykel. Sen kunde man vrida runt mangeln så den gick hit och sen in i ett skölvatten som hade blåelse i sig, sen kunde man vrida mangeln så här, se här var en grej och man kunde ställa den så den gick hit och sen hit och sen hit och sen skulle den manglas ur den där ner i korgen.

Hjälpte din pappa fortfarande till?

Det behövde han inte då. Hon tog hand om det själv. Ja, för det fanns inget manuellt arbete på den där, den var elektrisk. Så de hade den där länge antar jag, den gick sönder eller något.

Var detta på 20-talet?

Nej, det här var på 30-talet antar jag, jag vet inte när hon fick sin första automatiska i alla fall när de kom, och så gick vi runt – mor kände inte för att gå – så vi gick runt och tittade på tvättmaskinerna och vi bestämde oss för en av de här automatiska, du vet hur de är, och så tog vi hem broschyrerna och vi tittade på det och mor sa: "Åh, jag vet inte om jag vill ha den där för jag kan inte tvätta filter i den", och far sa: "Jag tror vi borde köpa en till Thor" – Thor var den gamla sorten de hade – och jag tittade på honom och sa: "Pappa, om du köper en till Thor kommer det att vara precis som om du ville ha en ny bil och gick ner och köpte en T-Ford", och han tittade på mig... om hon ville kunde hon tvätta filter i den i alla fall, vi hade ingen torktumlare först och sen en gång skulle vi resa bort och vi ville inte lämna henne att hänga ut kläder för hon var... det var jobbigare och hon var kort också och far hade gjort en pall åt henne när de torkade dem i källaren på vintern.

Så hon ändrade schemat?

Ja, men hon tvättade oftast på måndagar ändå, det var hennes fastställda grej men hon höll inte andra scheman nu, om man fick ut dem ur torktumlaren kunde man stryka samma dag förstår du, och hälften av sakerna behöver man inte stryka. Nej, men hon strök hela sitt liv då, hon var inte van vid det här "drip and dry" (dropptorka). Tja, mot slutet var hon det antar jag, men då gjorde vi sakerna, jag menar Francis gjorde det, jag bodde hemma för jag undervisade här och sen kom jag hem på semestrar.

Kunde ni säga till henne när som helst att den här saken inte är nödvändig att stryka och sådana saker?

Åh ja, det insåg hon. Det insåg hon mot slutet, det är jag säker på, eller hur? Insåg hon vad? Att man inte behövde stryka som hennes nattlinnen och sånt om de var i nylon för det verkar för oss nu som att hon fortfarande gör onödiga saker. Hon har gjort det, men ni är annorlunda, varför är ni annorlunda enligt din åsikt då? Jag vet inte, du vet strykning och stärkelse och allt precis som för 50 år sedan och sen

plötsligt upptäcker de att det inte är något som är nödvändigt att göra, man känner liksom: vad gör vi?

Hon har anpassat sig. Hon vill använda pappersservetter. Jag sa: "Vi har alla dessa linneservetter, ingen vill ha dem när vi är borta, du kan lika gärna använda dem då." "Då måste du stryka dem." Då måste du stryka dem. Men vi använder dem inte särskilt ofta men då och då när vi reser har jag plockat upp massor av pappersservetter så jag har en hel stapel med pappersservetter och ett av locken i köket... jag sa: "Vi borde använda upp dem", du vet, man ser fina lådar från olika länder, jag hade några från Norge, de var hemskt fina och olika sådana saker. Så vi var tvungna att åka innan vi blev äldre så vi åkte till Alaska i augusti förra året förstår du, vi brukar åka varje sommar och ta en ny del av vårt land och se den grundligt och man läser på om det innan man åker och jag gjorde alltid den planeringen och jag sa till henne... hon planerade Oberammergau-resan och även... nej du sa att du ville åka dit... nej jag sa att vi skulle åka dit... hon sa: "Vi har varit där en del", och jag sa: "Tja, jag antar att vi borde åka tillbaka till de brittiska öarna", för vi hade inte varit där sedan vi var unga och vi hade åkt på den här resan och hon sa: "Åh, dit kan vi alltid åka, det är så nära", hon sa: "Låt oss åka någonstans mer exotiskt."

Och så tänkte jag och jag tänkte, tja, vi har varit jorden runt, vi har varit överallt i Sydamerika och överallt i Afrika och södra Stilla havet och vi besökte våra släktingar då. Vi reste ensamma, vi hade en vän som ville följa med oss så vi var tre stycken och sen, åh ja, det var -75 vi åkte till de kommunistiska länderna. Vi hade en slags avspänning ("detente") då och jag sa till Francis: "Tja, det enda stället vi inte har varit på är de kommunistiska länderna", så hon sa: "Tja, det blir väl bra." Så jag gick till min... jag hade en trevlig reseagent där ute som jag kände och jag hade hennes två barn i skolan och de var lärare, och Travcoa var det enda företaget som gav en tillräckligt lång resa, det var 52 dagar i de kommunistiska länderna där vi kunde täcka alla utom Albanien såklart och vi kunde komma ut på landsbygden. Jag vill inte bara se storstäderna för de är mer eller mindre likadana överallt, inte helt men du vet, liknande. Så vi tog den där -75 och hon följde med då, -80, -70 var vi i Europa på egen hand. Vi åkte inte till Oberammergau, vi åkte... men jag menar jag visste att vi inte skulle få biljetter, vi åkte bara dit för att titta på det och så sa Frances: "Tja, jag tycker vi borde åka till det där", så -80 anmälde hon sig med de första männen i kyrkan, några personer vi kände som skulle åka med dem, så det är den enda du åkte på den resan då. Och sen är det hon som insisterade på att åka till Alaska. Tja, ni har inte varit där... i augusti förra året var vi där för jag sa att det är den enda staten vi inte har rest i så vi måste åka. Och jag sa till henne för länge sedan: "Åh, jag har sett spökstäder och gruvstäder i Colorado och vi har sett fjordar i Norge och på Nya Zeeland", och jag sa: "Vad kommer vi att få se som är annorlunda? Vi har sett vacker natur på andra ställen", och hon sa: "Tja, det är vår enda stat vi inte har varit i." Och jag sa: "Tja, skaffa en rumskamrat och åk med någon annan", och jag visste att hon skulle sluta med att hon åkte.

Så vad tyckte du om det då?

Åh, jag är glad att vi åkte. Jag njöt enormt av det. Vi träffade gruppen i Seattle och allt var ordnat därifrån och det var verkligen mycket intressant. Och nu på vår ålderdom gillar vi att resa på det sättet, någon annan gör allt arbete och vi bara njuter. Tja, du vet, vi skulle resa på somrarna i det här landet och ta våra sovsäckar

för vi tillhörde Black Hawk Hiking Club, vet du det? Bor du här i närheten? Åh ja, jag vet om den. Du vet det och så vi åkte över hela landet till nationalparker med dem och det var billigt för vi lagade mat över öppen eld och vi fick mycket bra vandring och fick se mycket, så sen åkte vi på egen hand och tog våra sovsäckar och det var verkligen intressant.

När jag först åkte ut dit höll dock mina öron på att sprängas när jag först åkte ut dit när jag fick jobbet, jag åkte ut med en vän som sa: "Låt oss ta den här resan", och vi åkte tåg ut och vi tog kuggstångsbanan... nej vi tog... jag tror vi tog... nej vi tog turistbilen upp till toppen av Pikes Peak och vi åkte upp för soluppgången och jag säger dig, när vi åkte ner höll mina trumhinnor på att sprängas. Och sen lärde jag mig att gäspa och jag gäspade och det slutade knaka för vi åkte upp tidigt, och så lärde jag mig att det är vad man gör.

Och du stannade där i 52 år?

51 och ett halvt.

Din pappa och mamma, tillhörde de några svenska organisationer här i Quad Cities som Vasa, Viking, Switzer – du har aldrig hört talas om dem?

Nej, han var inte svensk. Han tillhörde Moose Lodge, det var för försäkringen tror jag, och de fick läkarvård också för oss genom Moose, de hade en läkare. Men de tillhörde inget svenskt, nej.

Så gick han ner till Augustana till exempel för några tillställningar de hade där, dina föräldrar?

Jag tror inte det när vi var unga. Inte när vi var barn. Midsommarfestivaler... jag tror inte de hade dem då. Jag vet inte, midsommar har varit mer de senaste decennierna, vi har varit på några av dem senare, ja. Men jag menar, de fanns inte där när vi växte upp, jag tror inte de hade dem, det höll bara på att utvecklas då också antar jag.

Så ni har haft ett intressant liv, ni har befunnit er i två kulturer, den brittiska och den svenska. Hur var det med te till exempel, din mamma, drack hon te?

Ja, och vi dricker inte kaffe. Och mor drack aldrig kaffe förrän hon gifte sig med far och då drack hon kaffe till frukost för att hålla honom sällskap men vi gillade aldrig... tja, Francis gillade kaffe när du var riktigt liten och inte borde ha det, men jag gillade aldrig smaken av kaffe, nej. Jag gillar det inte ens när våra bröder drack det... våra bröder och far drack kaffe och Helen och jag och mor drack te.

Hade ni en speciell timme på dagen då ni tog en kopp te?

Nej, nej. Vi småäter inte mellan måltiderna. Inte mitt på dagen, bara till måltider. Man tog det efter en måltid eller till en måltid. Jag gillar det till en måltid. Så det är så det görs. Och sen vid högtiderna har man plumpudding.

Så lärde du dig att göra all den här maten, din mor lärde dig en del?

Tja, när jag gick på college och jag bestämde mig för att jag borde skaffa ett jobb för sommaren kom jag hem och sa till mamma: "Jag ska låta dig få semester i sommar och jag ska sköta all matlagning." Innan dess fixade hon köttet och sådana saker, vi fixade sallader och dukade bordet och gjorde sådana saker. Och så sa hon... jag sa: "Jag ska lära mig hur man gör köttet och sådant, så jag ska sköta matlagningen." Tja, hon hade bakat upp allt över helgen, jag skulle börja på måndagen. Tja, på måndagen fanns det tillräckligt med rester, rostbiff jag kunde värma upp. Och på tisdagen gjorde jag kokospudding, kokospaj, och jag sa: "Du stannar ute på verandan, jag ska göra allt själv." Och jag tog fram en receptbok och så satt hon ute på verandan och jag tänkte: "Nu vet jag att hemligheten med god paj är massor av matfett ("shortening")", tänkte jag, och jag tog rågade mått och sen tog jag lite extra också så jag hade ungefär tre gånger så mycket till slut. Jag var tvungen att ropa på mor och jag sa: "Jag vet inte vad som har hänt men degen ser ut som en hög med fett." Hon kom in och sa: "Åh, det där kan du inte använda", och då hade jag redan börjat med fyllningen, du vet, kokoskrämen, och jag var så nedslagen och hon sa: "Vi håller det bara i efterrättsglas och kallar det kokospudding." Så vi gjorde det och mina bröder sa: "Är det som pajen?" De visste inte hur mycket... tja, sen avslöjade mor det några dagar senare för de kom in och började retas med oss.

Och sen fanns det en annons i tidningen för någon i modistavdelningen ("millinery") på New York Store och jag tänkte, tja, då kan jag få ett jobb där nere. Så jag gick ner och jag hade precis fått jobbet av avdelningschefen och jag sa: "Tja, för ett tag", och hon sa: "Vad menar du?" Jag sa: "Jag ska gå tillbaka till college till hösten", och hon sa: "Åh, jag kan inte lära upp någon för bara sommaren." Och så såg jag en annan vän där inne och hon sa: "Åh, de håller på med inventering nu och de anställer gymnasieflickor för att göra det", och så sa hon: "Gå och se om jag kan få ett jobb." Så han sa, tja, han trodde att de hade alla de behövde men för uträkningar kunde de behöva några, och de höll precis på att räkna då och han sa: "Hur är du på att räkna?" och jag sa: "Pricksäker", och han sa: "Är du snabb?" och jag sa: "Ja, och jag är pricksäker också" för jag var bra på matte. Så jag tänkte, tja, bäst att jag skryter lite grann. Så han anställde mig och en tjejkompis från min studentförening tog över alla andra tjejer när de var klara med räkningen.

Tja, då kunde vi jobba uppe på ett kontor och räkna ihop saker. Tja, då kom en man in en dag när han var ute och han hade en Monroe-kalkylator och de var... om man hade en stor kunde man sätta kostnaden här och försäljningspriset här och sen få fram summan och man fick båda sakerna samtidigt. Och jag visste lite grann om vad de kunde göra för han hade visat mig, jag var alltid intresserad av att lära mig vad som helst. Och så sa jag till den här mannen, jag sa: "Jag vet hur man kör de där", och jag fick honom att visa mig för jag sa att jag kanske hade glömt. Så han visade mig hur man körde den. Så när chefen kom tillbaka sa jag: "Tänker du låta mig köra den där maskinen?" och han sa: "Vet du hur man gör?" och jag sa: "Ja." Och så var allt det klart och han höjde min... den första veckan fick vi sju dollar i veckan, märk väl, en dollar om dagen. Så han höjde mig till åtta och sen tio och jag tror innan sommaren fick jag tolv dollar i veckan. Och jag sparade tillräckligt för att åka till Michigan antar jag då. Tja, hur som helst sen när jag kom hem, då när jag började undervisa och Monroe-kalkylator-folket hade sina kontor i Davenport vid den tiden, butikerna skickade sina papper dit för att räknas ut och de ville att jag skulle jobba... tja, jag hade precis kommit hem över julen, jag tänkte inte spendera min tid på det

och jag fick min egen lön då så jag sa, tja, jag kunde inte göra det längre. Så det fanns massor av möjligheter.

Ja, tja, jag är ingen lögnare dock. Jag är ingen lögnare när jag fick mitt jobb fanns det barn i grannskapet och så de kom och sa: "Vill du sitta barnvakt?" så det var den typen av jobb jag gjorde. Vanligt folk gav mig 25 cent kanske för en kväll för att stanna med barnen, och när jag stannade med deras barn fick jag 25 cent i timmen. Så det var bra.

Du sa för kvällar, på dagarna också ibland?

Då och då på sommaren på dagarna kunde hon göra det, även när Bud Lundahl var 10 eller 11, 10, 11, 12, om fru Lundahl gick bort lät hon mig gå över och sitta i huset.

Fanns det en Lundahl som hade en leksaksfabrik där nere, var detta samma Lundahl?

Ja, som gjorde Buddy L-leksaker. Och det var Buddy som hon satt barnvakt åt. De bodde precis här på hörnet och han var ungefär 10 år yngre än jag och han dog, du vet, för några år sedan.

Och sen, du vet Getz-familjen, hon var i Ainsworth, du vet, republikan... ja Bill Getz, han hade en chaufför. Så hon blev republikan då. Åh, jag var republikan. Det är därför de anställer dig. Pappa var republikan. Han var republikan och mor, när hon... under Roosevelts tid gillade hon hans "fireside chats" (radiotal) och hans skola så hon ville rösta på honom. Och så när valdagen kom och jag sa: "Ska du rösta?", "Nej", sa hon, "pappa kommer att rösta republikanskt och om jag röstar kommer jag bara att utjämna hans röst." Han röstade inte... pappa gjorde inte... jag menar pappa röstade men mor gjorde inte det för hon trodde att hon röstade på Roosevelt och han röstade på Hoover eller vem som nu ställde upp, då skulle hon utjämna hans röst. Hon var en bra republikan. Ja, senare var vi alla bra republikaner.

Så det här var ett republikanskt grannskap?

Inte nu. Det fanns många människor... killen tvärsöver gränden är polispatrull, de är alla demokrater och Linda och B. Yasmus är republikaner. Jag vet inte om kanske Earls är det också och jag tror Coverstones här bredvid röstar republikanskt nu. För jag blev inkallad att arbeta vid vallokalerna så då och då jobbar jag på valdagen och så jag vet vad väljarna gör när de ringer in vid primärvalen när de ber om en demokratisk eller republikansk valsedel.

Den här Buddy L, var kommer det ifrån?

Hans namn var Arthur och de kallade honom Buddy, och sen står Buddy L för Buddy Lundahl förstår du, leksakerna som de gör. Men de gör dem inte längre. Tja, hans fru och barn lever, den som hon satt barnvakt åt, hans fru och barn lever men de sålde det huset för länge sedan och hon flyttade till en lägenhet innan hon dog. Mamman... mamman levde tills hon var ungefär 87 eller 88 och Bud dog vid 65 och han var ett ensambarn men han var inte ett bortskämt barn. Och hans fru, var hon svensk? Jag tror inte det. Jag vet inte, kanske förr i tiden, man vet inte när det går flera

generationer, man vet inte. Och sen gifter de sig som min brorsons fru, hennes far antar jag var irländare, var han inte det? Och hennes mor var fransk, hennes mormor kunde inte ens prata engelska. Och hennes äldsta dotter gifte sig med en man från Tjeckoslovakien som också hade tyskt blod i sig, och så deras lilla pojke, deras sjuåriga pojke har allt.

Tja, det är en smältdegel.

Det stämmer. Deras förfäder kom alla från de här olika länderna. Men det är det som ger bra virke. Det stämmer, det tror jag på.

Så nu när ni reser har ni inga problem med språket? Du pratar franska.

Hon kan prata franska, tyska och spanska... och bara lite grann tyska. Jag försökte lära mig lite svenska och någon gav mig en skiva i Colorado Springs, de hade i en stor bokhandel, de hade till och med vietnamesiska språk och de mellersta östernspråken för det var för våra militärer, men ingen svenska. Och svenska talas inte utanför Sverige och så det används inte mycket. Så någon köpte en till mig i Rockford, du vet, det är ganska svenskt och jag kunde säga "vänligen kör mig till Grand Hotel" och sådana saker. Jag lärde mig från skivan men jag kunde inte riktigt föra ett samtal. Men du vet, jag lärde mig otroligt mycket när man kan några språk och det faller sig lätt för mig ändå.

Och jag ville ha mer varmvatten till mitt te och servitrisen kunde inte... du vet, de pratar så mycket engelska i Sverige så vi hade inte mycket problem. Men den här servitrisen visste inte vad jag menade när jag sa "kan jag få lite mer varmvatten" och så tänkte jag, tja, på den där skivan stod det "jag behöver"... så jag... och jag hade snappat upp några ord så jag sa "jag behöver"... jag visste inte hur man sa "vi behöver"... "på det te" och hon förstod mig och hon kom med varmvattnet. Så det uppmuntrade mig.

Tja, sen var vi uppe vid Siljan, vad var det för namn, i Mora... vi åkte upp dit för att se, du vet, kräftorna och sånt. Vi hade ett Eurail-pass så vi kunde åka vart som helst och så, åh ja, vi fick ett rum... nej det var när vi åkte ut till Orrefors fabriken, i den lilla staden Orrefors, de hade inget hotell eller något men de hade ett pensionat uppe vid vägen. Och så hon... tjejen kunde prata engelska men hennes mor kunde inte det. Och jag... hur som helst hon gick upp... så ofta i Sverige har de tvillingbäddar och sen har de en dagbädd och de kan bädda upp en tredje. Och det var en vän till oss med oss, hennes far var svensk också men de var döda, hennes mor och far, hennes mor var skotsk-irländsk. Och så i alla fall, de bäddade... mamman bäddade upp den här tredje sängen och jag ville tacka henne för jag sa till tjejen: "Serverar ni middag?" och hon sa: "Nej, bara frukost." Och jag sa: "Tja, vi har inte ätit något annat än smörgåsar", och hon sa: "Tja, jag ska fråga min mamma." Så hon gick ut i köket och hon kom tillbaka och sa ja. Så medan mamman bäddade åt oss åt vi, och de hade fina smörgåsar, du vet med ost och kött och sånt och varmt te. Så det var allt vi behövde och jag sa... så jag ville berätta för kvinnan... så jag sa "jag är ganska begränsad" och hon förstod och hon rabblade upp ett helt stycke på svenska och jag förstod inte ett ord men jag log och jag sa "ja, ja". Så det var så jag klarade mig.

Du fick din middag också.

Men hon klarar sig ganska bra med spanska och franska. Jag läste latin och franska i gymnasiet och spanska på college men du vet, man har ingen möjlighet att använda det så man glömmer allt. Men där du har bott har du kunnat använda det där ute. Jag lärde mig spanska där ute och jag tillhörde en AAUW, du vet AAUW, American Association of University Women, och jag tillhörde en grupp för konversationsspanska. Tja, först var hon lärare... det var en av lärarna i skolan som undervisade vår klass och jag lärde mig en del av grammatiken och sådana saker där ute som var välutbildade och de gick med i vår grupp genom andra vänner. Så vi blev fristående från AAUW, men franskgruppen förblev ansluten till AAUW. Och när vi hade några utomstående talare som inte var medlemmar, som flygvapenakademin där, och de hade sambandsmannen från Frankrike som var där och hans fru var med, och sen några av officerarna där i vår ockupation och sånt eller Europa och de pratade franska, fruarna gjorde det. Så de var medlemmar. Så hur som helst jag fick... franskgruppen träffades en gång i månaden... tja, man får inte ut så mycket där men det väckte liksom liv i en del av min franska. Och sen spanskan, vi träffades en gång i veckan om tillräckligt många kunde komma. Så då får man lite mer, en gång i veckan. Så när jag var i Sydamerika...

Du har verkligen täckt hela jorden nu, vet du att den är rund eller är den fortfarande platt?

Vad?

Tror du den fortfarande är platt?

Åh ja, tja jag antar att jorden-runt-resan bevisade det, eller hur? För vi åkte från New York och kom in till San Francisco... och det finns mer av Woodson Forest ner till Monmouth... åh sen den här morbrodern som jag säger, de hade mer pengar för de hade bara ett barn och de hade bil tidigt. De åkte ut till San Francisco och köpte en ny Studebaker där ute, en sjupassagerars, och kom tillbaka med den och campade på vägen. De åkte genom bergen, de var tvungna att ha en extra signalhorn då för att tuta, du vet, om de kom till ett ställe. Och det var 1915, de hade inte alla dessa vägar då. Men hur som helst, från den tiden behövde vi inte sitta i det där lilla baksätet ("rumble seat"), vi kunde alla åka i den stora sjupassagerarsbilen.

1950?

1915. Åh, -15. Åh, -50 hade de vägar på den tiden, han dog i -46, ja i 1915. Så då kunde vi alla följa med. Så han tog en lång tur ut dit till San Francisco men det var verkligen en slags pionjrupplevelse. Det måste det ha varit. Så vi kunde få in nio personer i en sjupassagerarsbil för tre kunde sitta fram och tre bak och tre flickor, Francis och jag och deras dotter Elna kunde sitta på de där sätena, och kvinnorna med en pojke där bak och männen med en pojke där fram.

Och ni campade utomhus?

Nej, nej, nej, men det var så vi åkte ner till Monmouth för de här två bröderna för att besöka den här brodern och vi gjorde en heldagsutflykt av det, förstår du, på den tiden.

Och ni tog 67:an ner då?

Ja, tja vi följde telefonstolparna och stängselstolparna, det var på den tiden och vi kom till en omväg och det var en riktigt brant backe och mor sa: "Åh, släpp ut mig, släpp ut mig!" De kallade det området för Dog Town, minns du det? Ja, men jag tror det var ett annat ställe för det här för sen var det skogen bortom det på den här omvägen och jag minns att jag skrev en uppsats för skolan efteråt om den här spännande resan, den här branta backen och att åka genom skogen för att komma till den hårda vägen. Jag minns att mamma ville gå ur och gå en gång, hon var rädd för det. Och det fanns ingen asfalterad väg då? Nej.

Så ni har haft era erfarenheter från början.

Åh vi njöt av vår resa i Sverige, vi tillbringade ungefär fyra veckor i Sverige antar jag.

Hur är det med dina två bröder nu, Cecil och Clifford, var de också äventyrliga?

Nej, inte så mycket.

Stannade de i Sverige?

Och de stannade här och de ville inte ens gå på college. Den här köttbutiken där uppe, de började jobba när de var... tja Cecil gjorde det när han var ungefär 14 och man kunde köra då utan körkort och han levererade i deras lilla lastbil. Och när gatan framför var täckt av is kom han ner och trampade på bromsen och visste precis hur han skulle svänga runt den framför. De lärde sig styckaryrket. Ja, så de lärde sig styckaryrket och blev styckare. Ja.